

Acord Ciutadà
per una Barcelona Inclusiva

5 anys
d'Acord!

Jornada Anual 2011

Informe final

El document que presentem recull les principals conclusions de la **Jornada Anual de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva. "5 anys d'Acord"** celebrada al Centre Cívic Convent de Sant Agustí el 30 de març de 2011.

L'acte, al qual van assistir 160 persones va esdevenir l'espai de celebració de l'aniversari dels 5 anys de la signatura de l'Acord conjuntament amb totes les entitats i organitzacions que en formem part, així com un espai per a fer balanç i valorar de forma conjunta la trajectòria i recorregut de l'Acord durant els seus 5 anys.

Amb aquest objectiu es va projectar l'audiovisual "5 anys d'Acord", en el que persones implicades durant aquests 5 anys, expliquen des de la seva experiència i particular punt de vista que és l'Acord i quins són els seus reptes de futur.

Amb l'objectiu d'intercanviar coneixement, també es van organitzar dues taules: "Diàlegs. 5 anys d'acord: diferents dimensions de la inclusió" integrada per organitzacions de l'Acord i dinamitzada pel Sr. Siscu Baiges; i "Reflexions. La governança i l'experiència de l'Acord" en la que van intervenir el Sr. Josep Maria Vallès i el Sr. José Manuel Fresno.

I durant tota la jornada, va haver un espai on conjuntament poder simbolitzar el treball que realitzen les organitzacions diàriament amb l'objectiu de millorar la inclusió social de la ciutat.

El present informe descriu el desenvolupament de la jornada i en recull les idees clau i les principals aportacions.

Índex

Programa	3
Desenvolupament de la jornada	4
Acte inaugural	4
Projecció de l'audiovisual "5 anys d'Acord"	6
Diàleg: <i>5 anys d'acord: diferents dimensions de la inclusió</i>	6
Reflexions: <i>La governança i l'experiència de l'Acord</i>	14
Debat obert	18
Síntesi i perspectives	20
Espai relacional	21

Programa

09:30	Recepció dels participants i lliurament de documentació
10:00	Acte Inaugural Sr. Jordi Hereu, Alcalde de Barcelona. Sr. Ricard Gomà, Tinent d'Alcalde d'Acció Social i Ciutadania.
10:30	Projecció de l'audiovisual "5 anys d'Acord"
10:45	Diàleg <i>5 anys d'acord: diferents dimensions de la inclusió</i> Amb la participació de: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Teresa Crespo. Entitats Catalanes d'Acció Social. ▪ Carles Giner. Consell de la Cultura de Barcelona. ▪ Víctor López. Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya. ▪ Sonia Martínez. Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i l'Adolescència. ▪ Núria Paricio. Fundació Tot Raval. ▪ Felisa Pérez. Federació Catalana de Drogodependències. Dinamització a càrrec del Sr. Siscu Baiges, periodista de Com Radio i sotsdirector del programa Tots x tots.
11:45	Pausa - cafè
12:15	Reflexions <i>La governança i l'experiència de l'Acord</i> Amb la participació de: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sr. Josep Maria Vallès. Catedràtic de Ciència Política i de l'Administració a la Universitat Autònoma de Barcelona i President de l'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua). ▪ Sr. José Manuel Fresno. Llicenciat en Ciències Polítiques i Sociologia per la Universitat Complutense de Madrid, autor del llibre "Propuestas del Tercer Sector de acción social para una estrategia de inclusión social. 2020 en España".
13:00	Debat obert Intervencions de les persones assistents a la jornada.
13:30	Síntesi i perspectives <i>L'Acord: Balanç i reptes de futur</i> Sr. Ricard Gomà, Tinent d'Alcalde d'Acció Social i Ciutadania.
14:00	Espai relacional Conversa, aperitiu i comiat.

Desenvolupament de la jornada

Acte inaugural

Sr. Siscu Baiges. Periodista de Com Radio i sotsdirector del programa Tots x tots.

Ara fa 5 anys, l'any 2006, es va posar en marxa l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva. Llavors, poca gent parlava de crisi; i ara ja estem a l'any 2011 i se'n parla molt.

Durant 5 anys molta gent ha estat treballant per una societat més justa i inclusiva.

En el decurs de l'acte d'avui, obrirà la jornada el Sr. Ricard Gomà i hi haurà dues taules diferenciades. La primera "Diàlegs" analitzarà les diferents dimensions de la inclusió; i a la segona "Reflexions" podrem escoltar les ponències del Sr. Josep Maria Vallès i el Sr. José Manuel Fresno.

Sr. Ricard Gomà. Tinent d'Alcalde d'Acció Social i Ciutadania.

Bon dia a tots i totes i benvinguts a la Jornada Anual de l'Acord Ciutadà.

En primer lloc, voldria excusar la presència de l'Alcalde de Barcelona, el Sr. Jordi Hereu, que per motius d'agenda d'última hora no ha pogut assistir a l'acte.

La Jornada d'avui permetrà visibilitzar reptes i desafiaments que s'han superat durant aquests 5 anys; alhora que també es marcarà el camí a recórrer.

L'any 2005 es va posar en marxa el Pla Municipal per a la Inclusió Social, l'origen de l'Acord. Eren uns moments en els quals ningú ensumava la crisi, en plena etapa de creixement. No obstant, Barcelona va fer l'aposta per potenciar la inclusió social en veure que perduraven determinades situacions de desigualtat clàssiques (pobresa relativa, desigualtats de renda, l'esperança de vida en néixer, etc.) i en produir-se canvis estructurals en el teixit humà (moment àlgid d'arribada de persones novingudes, noves formes de convivència, canvis en l'estructura d'edats...). Es constatava que ni en moments de creixement se superaven certes desigualtats.

Al seu torn es començaven a generar noves desigualtats que requerien polítiques actives d'inclusió social i posar l'accent tant en la prevenció i l'atenció com en la recuperació, situant les persones com les protagonistes d'aquest procés.

El Pla Municipal per a la Inclusió Social traçava dues grans apostes: enfortir les polítiques públiques i els serveis municipals i configurar un espai relacional de governança entre l'Ajuntament i les entitats socials. Representava una aposta complementària a l'augment del suport a les entitats. L'objectiu era avançar en la inclusió i la cohesió social amb polítiques fortes, entitats fortes i un potent espai de confluència.

Avui ens trobem immersos en un procés d'universalització dels Serveis Socials, en una etapa d'enfortiment del suport a aquells col·lectius amb més riscos i vulnerabilitat i d'increment de les polítiques transversals.

La Jornada d'avui vol servir també per fer balanç de l'altra gran aposta, concretament d'un dels tres compromisos que s'hi definien. En primer lloc, es volien enfortir els Consells de Participació Social; en segon, l'aposta per l'acció comunitària de proximitat; en tercer, el que avui ens ocupa, la creació de l'Acord com una aposta innovadora en el camp de l'acció social.

L'Acord estava cridat a ser un espai d'intercanvi i coneixement mutu, d'innovació i d'enfortiment de les entitats de tal manera que el capital social de la ciutat en sortís més fort i més creatiu. Era un nou concepte de fons: configurar un espai públic compartit per concertar objectius, serveis i recursos. Es volia superar la idea que l'espai públic era exclusiu de l'Ajuntament, construint un espai públic pluralista compartint valors, instruments i un horitzó. Implicava uns canvis culturals de tots i totes per poder treballar en xarxa.

Barcelona podia ser un referent d'una nova manera de fer, superant formats de relació de la petita subvenció, la dependència i les relacions clientelars.

Ara amb certa perspectiva, es pot veure que l'aposta ha tingut recorregut; i que té per davant molt futur. En aquests 5 anys s'ha passat de 200 a 450 entitats. S'han creat nous espais interns (el Consell de Govern, l'Assemblea de l'Acord) i s'ha dotat l'Acord d'una Secretaria Tècnica professional. S'han elaborat documents de treball molt rellevants que marquen el full de ruta com són el Marc Estratègic de l'Acord i el Pla Director 2010-2013. S'han augmentat notablement els projectes de col·laboració i s'han creat les Taules de deliberació. Tot plegat un conjunt d'activitats i marcs de treball que existeixen perquè existeix l'Acord.

L'aposta més rellevant ha estat l'impuls de les 10 xarxes d'acció de l'Acord, la darrera de les quals es va constituir ahir. De les 10 xarxes algunes només aborden temes vinculats amb l'acció social; mentre que d'altres són de caire més transversal. Concretament les Xarxes d'Acollida, Inserció sociolaboral, Habitatges d'inclusió, Cultura per la inclusió social i Prevenció i convivència tenen el motor fora del camp de l'acció social. Les xarxes són espais de reflexió i d'intercanvi, però també de resultats tangibles, d'acció.

L'Acord ha implicat nous compromisos en el terreny dels recursos econòmics així com un important pas endavant per part de les entitats, les quals han realitzat més hores de feina i una nova cultura de treball.

Construir confiança a partir de la tasca de tots i totes és la millor manera de ser optimistes de cara al futur. Convé socialitzar el que hem fet per seguir avançant des de l'exigència (i no des de l'autocomplaença) amb reptes realistes i practicables.

Acabo, agraint-vos personalment la vostra assistència i la vostra trajectòria durant aquests anys.

P projecció de l'audiovisual "5 anys d'Acord"

Després de l'acte inaugural es va projectar l'audiovisual commemoratiu dels 5 anys de l'Acord Ciutadà en el qual van participar diverses persones que durant aquest període de temps han estat implicades amb l'Acord.

Des del seu punt de vista i la seva experiència expliquen què és l'Acord i quins són els seus reptes de futur.

Es pot visualitzar el vídeo (separat en dues parts) via internet a través de la pàgina web de l'Acord a <http://www.bcn.cat/barcelonainclusiva>

D iàleg

5 anys d'acord: diferents dimensions de la inclusió

Sr. Siscu Baiges. Periodista de Com Radio i sotsdirector del programa Tots x tots.

A continuació donem pas a la taula "Diàlegs. 5 anys d'acord: diferents dimensions de la inclusió.

L'objectiu de la taula és que diverses persones vinculades a entitats membres de l'Acord analitzin el que ha representat l'Acord durant els seus 5 anys d'existència a través de les diferents dimensions de la inclusió: dimensió sociocultural, sociolaboral, social (col·lectius vulnerables), socioeducativa, sociosanitària i comunitària a la nostra ciutat.

Hi haurà 3 torns d'intervencions breus. Les persones ponents comptaran amb 2 minuts per a respondre a cadascuna de les tres preguntes que els hem demanat que responguessin. Es controlarà els temps mitjançant un rellotge. Si es disposa de temps s'obrirà un torn tancat de

paraules per donar l'oportunitat a que el públic assistent pugui participar, aportar noves reflexions o formular qüestions als membres de la taula.

Atès el poc temps del que disposem, a les vostres carpetes trobareu un formulari per escriure-hi les vostres aportacions. Us demanem que l'ompliu i que el lliureu als membres de l'organització.

Sense més, obrim la taula – debat.

Amb la participació de:

- **Teresa Crespo**
Presidenta d'ECAS, Vicepresidenta de la Taula del tercer sector social i Presidenta del Consell assessor de polítiques socials i familiars del govern de Catalunya
- **Fina García**
Vicepresidenta de l'àmbit social de la Fundació Tot Raval, presidenta de la cooperativa Impulsem sccl i presidenta de la cooperativa de segon grau Norai Raval sccl.
- **Carles Giner**
Gestor cultural i educador social. Té formació universitària en Dret i en Humanitats. Treballa a l'Institut de Cultura de Barcelona, on coordinà el Pla Estratègic de Cultura i la posada en marxa del Consell de la Cultura de Barcelona, del qual n'és el Secretari., i és el referent tècnic de la Xarxa Cultura per la inclusió social de l'Acord.
- **Víctor López**
Llicenciat en Ciències Econòmiques i Empresarials, Master en Tributació Fiscal i expert en Qualitat Total en els Serveis. Soci Administrador-Gerent de l'empresa d'inserció APRISE CATALUNYA EI, SLL; Gerent de l'empresa CIVIC-Iniciatives Socials i Ocupació., i vicepresident Executiu de l'associació empresarial FEICAT – Empreses d'Inserció de Catalunya.
- **Sonia Martínez**
Psicòloga. Va estar 5 anys com a directora d'un Centre Obert i des de fa 6 anys és directora de la FEDAIA, Federació d'Entitats d'Atenció i Educació a la Infància i la adolescència.
- **Felisa Pérez**
Directora tècnica de ABD, Associació Benestar i Desenvolupament i presidenta de la Federació Catalana de Drogodependències.

1. Des de la seva experiència podria reflexionar sobre les dimensions de la inclusió social en la construcció d'una ciutat més inclusiva?

Teresa Crespo

La crisi porta situacions noves a la ciutat. Apareixen nous perfils de pobres, s'inicien processos vers l'exclusió i la presència de la multiplicitat de problemàtiques en una mateixa família genera situacions de difícil solució. S'expandeixen a la ciutat situacions de marginació, continua l'existència dels barris tradicionalment deprimits i en ocasions s'agreuja el seu context definit pels dèficits socioeconòmics. Les desigualtats són disperses, extenses i diverses.

Cal revisar les àrees d'actuació per poder donar resposta a les necessitats de les persones. La vulnerabilitat pot ser més ampla si no s'actua.

La situació actual obliga a prioritzar polítiques socials per una ciutat inclusiva amb major cohesió social, per un canvi de model social on no es prioritzi els interessos econòmics. Aquest model significa quelcom més que disposar d'uns mínims recursos econòmics, significa que totes les persones puguin exercir els seus drets i deures com a ciutadans (equitat d'accés als serveis, participació democràtica en la vida de la ciutat i de tots els

seus barris, ser atès i reconegut com a subjecte de drets i deures, ser respectat com individu amb la pròpia especificitat i la seva llibertat).

Fina García

A nivell de l'Acord des de la Fundació Tot Raval valorem treballar plegats al territori en l'àmbit social, econòmic i cultural per potenciar coneixement i convivència i creant respecte entre cultures. Treballar en xarxa des del territori.

Un 45% de la població del Raval és d'origen immigrant, fet que crea una certa tensió. Des de l'àmbit social i econòmic és molt rellevant en aquest sentit la tasca de les empreses d'inserció, els agents socials i les entitats culturals. Es fan molts projectes i es treballa molt des de la proximitat del territori.

Carles Giner

Voldria començar destacant una frase de la Sra. Eulàlia Bosch en una jornada que va celebrar la Xarxa de Cultura. Sintetitzant, afirmava que "la cultura és una forma de relació entre els humans i el medi. La cultura entesa així humanitza. La deshumanització forçada és l'exclusió".

Les desigualtats no només són a nivell de renda i equitat, també es produeixen en l'àmbit cultural, en el desenvolupament cultural de les persones.

Cal situar l'objectiu de la "construcció d'una ciutat més inclusiva" en el context de les noves desigualtats i, especialment, en les desigualtats culturals. En aquest sentit, és significatiu tot allò que contribueixi a posar en valor la dimensió social de la cultura i, alhora, la dimensió cultural de l'acció social. Socialitzar la cultura i culturitzar l'acció social esdevenen objectius del tot centrals en un marc de creixent malestar a la ciutat actual.

Aquest és el repte del Pla Estratègic de Cultura de 2006, coincident amb l'Acord Ciutadà. I aquest repte passa per abordar, amb caràcter d'urgència, dos grans fronts:

- La necessària ampliació de les pràctiques culturals i artístiques de totes les persones, doncs tots i totes estem en risc d'exclusió cultural, i,
- L'increment de les oportunitats, de tota mena, i les condicions pels creadors.

Voldria acabar amb una frase del Sr. Joan Ollé que deia "els projectes culturals del segle XXI seran socials i educatius o bé no seran".

Víctor López

Estem davant d'uns temps d'indignació creativa, de reivindicació. Com deia Gramsci cal "l'optimisme de la voluntat i el pessimisme de la intel·ligència".

La persona és la protagonista del seu procés d'inserció social, laboral i com a ciutadà/na. Les empreses d'inserció aporten serveis i recursos i són facilitadores d'aquest procés.

Hi ha la necessitat de propostes innovadores d'inserció laboral. La inserció per l'economia per intervenir al mercat i poder abordar la inserció social i laboral des de la restitució del dret constitucional al treball, com a mitjà per poder assolir la ciutadania plena.

El debat, considerant que la marginació sempre existirà, és parlar de com són els marges de la societat. Les entitats i poders públics han de treballar per uns marges permeables i lògiques centrífugues perquè sigui fàcil poder transitar pels marges.

Sonia Martínez

Treballem per educar pel compromís social. Les organitzacions que treballem diàriament per millorar les condicions de vida de les persones hem de promoure el compromís social dels infants, adolescents i joves, iniciant aquest aprenentatge o educació des de les primeres etapes de la vida. En la mesura que eduquem als infants per tal de que coneguin les situacions de pobresa o exclusió social i els ensenyem a que detectin les necessitats dels altres, estem formant persones compromeses per construir una societat més justa.

L'educació en valors com la democràcia, la tolerància, el respecte i la diversitat és l'eina més efectiva per formar els ciutadans del futur i afavorir la convivència.

Fem treball comunitari: treballem amb l'entorn proper a la realitat dels infants i les famílies per potenciar la corresponsabilitat dels diferents agents socials i educatius en pro de la inclusió social.

I fomentem la coeducació –la igualtat d'oportunitats ensenyant drets i deures- i la cultura de la participació dels infants, per tal que aprenguin a participar en la construcció de la ciutadania i en les coses que els afecten.

Felisa Pérez

A les persones amb problemes de drogodependències no les vol ningú, ni a les presons, i pateixen greus situacions d'exclusió.

Sorprèn que de drogues tothom en parla i ningú acaba concretant ni tenint prou coneixement. Les persones drogodependents tenen una malaltia generada per la pròpia persona durant anys.

Cal rehabilitar les persones des d'un punt de vista holístic.

2. En la seva opinió, quin valor afegit ha aportat l'Acord? Quines són les principals aportacions?

Teresa Crespo

L'Acord es va iniciar en un moment que la ciutat no estava en una situació tan crítica com la que en aquests moments estem vivint. Ens trobàvem en una etapa de bonança econòmica, moment en el qual vam poder assumir el repte, doncs era un bon moment per construir el futur.

L'Acord ha comportat un procés d'aprenentatge en comú en relació al treball en xarxa, tant per part de les entitats com per part de l'Ajuntament. La creació de l'Acord va permetre primerament conèixer millor les iniciatives existents a la ciutat, trobar espais d'intercanvi i de col·laboració entre entitats i amb els serveis municipals i es van crear fòrums de diàleg i de definició de noves estratègies.

No obstant, no tot s'ha fet tan bé. Tots i totes hem estat aprenent durant aquest temps: no sabem prou com articular el tercer sector i l'acció de govern; els protagonismes de les diferents entitats, la dificultat de confiar els uns amb els altres, la manca de capacitat d'influir políticament d'algunes entitats socials, etc.

Malgrat els temps de bonança i els esforços esmerçats la pobresa i l'exclusió no s'han reduït. Hi ha hagut condicionants externs a l'Ajuntament com són la baixa quantia econòmica de les prestacions estatals, que han dificultat avenços en el camp dels serveis socials.

Fina García

L'Acord ha permès estructurar un espai de treball en xarxa, en el qual tant les entitats com l'Ajuntament ens hem pogut seure i escoltar-nos.

Encara que tímid, també ha permès un intercanvi d'experiències.

Cal tenir present que el veritable camí comença ara, doncs tenim ja unes bases sòlides. Tenim una plataforma ideal per a desenvolupar noves idees innovadores, clau en moments de crisi.

Carles Giner

L'Acord ha estat una feliç combinació entre la definició d'un Marc Estratègic i l'impuls a uns instruments que facin operatiu i relacional aquest Marc Estratègic. En aquest sentit, la creació de les xarxes ha significat una aposta per una nova cultura organitzativa en el marc de l'acció pública; una aposta des de la realitat i la proximitat.

Víctor López

El major valor afegit ha estat la visibilitat i la voluntat política de posar l'objectiu d'una Barcelona inclusiva a l'agenda de les polítiques de la ciutat.

L'Acord ha donat més visibilitat al sector social alhora que ha fomentat barrejar elements propis de l'acció social amb altres no estrictament de l'àmbit.

Tenim sort que les agències de qualificació, tan presents avui en dia, no afecten a l'Acord.

Allò que permet recorregut a l'Acord de cara als propers anys és aprofundir en la implicació versus la participació.

Sonia Martínez

El sentiment que tenim vers l'Acord i les xarxes d'acció és marcadament positiu. Hem treballat de forma conjunta sumant esforços amb un clima de confiança i de complicitat que ha afavorit el diàleg fluid, el compartir coneixement i construir conjuntament.

El model implantat amb l'Acord s'ha demostrat que és generalitzable.

L'acord ha permès en molts casos posar en valor la tasca que duem a terme les entitats del tercer sector, una tasca molt útil per a la ciutat.

A través de les diferents xarxes d'acció hem tingut l'oportunitat de compartir coneixement i experiències. El fet d'acostar el teixit social a l'administració ha facilitat un apropament de la política a la societat i del teixit social a l'administració. Ha fet més properes les problemàtiques reals i les necessitats i demandes que la societat requereix propiciant vies de solució o millora.

Felisa Pérez

L'Acord ha posat en valor la convivència i la inclusió amb agents compromesos.

A tall d'exemple, la Federació Catalana de Drogodependències, preocupada pels fenòmens NIMBY va iniciar un treball entorn "l'aquí no" que es va continuar en el marc de l'Acord amb una ampla participació de persones expertes i que va donar lloc al document "Orientacions i criteris per a la gestió de conflictes d'aquí no" i a treballar eines i compromisos amb la societat en aquest àmbit.

3. Amb perspectiva de futur, quins reptes creu que haurem d'afrontar? Quins aspectes i propostes significatives voldríeu destacar?

Teresa Crespo

Cal actuar per avui, però també per demà, i actuar amb perspectiva de futur de forma permanent i proactiva.

Cal fixar una agenda de treball a través d'una major corresponsabilitat.

Hi ha reptes importants, com són:

- El suport global a la família. Inclou lluitar contra la pobresa infantil, de tal manera que la situació de pobresa no es reproduïxi de pares a fills/es.
- Assumir els compromisos que l'estratègia 2020 ha fixat estudiant com s'apliquen a l'Estat aquests compromisos.
- Fer front al problema de l'habitatge. Caldria ser imaginatiu i cercar noves respostes que resolguin aquesta qüestió per fer efectiu i generalitzable el dret a l'habitatge.
- Atur. Cal generar activitat per tothom, de tal manera que tothom pugui tenir una ocupació.

Fina García

Cal crear bons plans preventius, per exemple en termes educatius (de lluita contra el fracàs escolar) o per a persones sense sostre. Aquests plans preventius s'han de poder concretar en idees i projectes a realitzar.

Al seu torn cal tenir una mirada cap als territoris que la componen.

Carles Giner

Destacaria els següents reptes a afrontar:

- Aprofundir en el canvi cultural i organitzatiu que està suposant l'Acord i l'impuls a diferents xarxes d'acció. Dotar de capacitat executiva (decisòria, pressupostària....) les xarxes.
- Buscar noves interseccions de l'acció social (l'espai públic, l'economia, l'educació, la sostenibilitat...) d'acord amb les noves desigualtats.
- Potenciar tot el que tingui a veure amb la connectivitat i el treball en xarxa.
- Aprofundir en les diverses funcions de l'Acord i de les seves xarxes: visibilitat, creació de coneixement, connexió i exercir de laboratori.

Víctor López

No hauríem de parlar tant de crisi i parlar més del tsunami neoliberal i liberalitzador que estem vivint. Hem d'esforçar-nos, posar en valor la feina que fem i augmentar la nostra autoestima.

Cal aprofundir en les polítiques socials, com la millor manera de mantenir el grau de cohesió social que té la nostra ciutat. Les polítiques socials són una eina fonamental.

També hauríem de recolzar propostes alternatives a les que actualment es configuren i es volen articular, on un agent eteri, el mercat, sembla que vol i requereix mesures que els ciutadans i ciutadanes no entenen, ni recolzen, ni es considera que siguin la solució als problemes que tenim.

És necessari posar en valor les bones pràctiques que des de l'economia social s'estan desenvolupant, generant, així, un efecte multiplicador.

Per acabar, cal crear més espais d'implicació de les entitats socials.

Sonia Martínez.

De cara al futur cal consolidar, mantenir i reforçar l'Acord.

Cal treballar per reduir la pobresa infantil i la pobresa de les famílies.

També és necessari, al meu entendre, afavorir la transversalitat de les polítiques i la connexió entre les xarxes.

Sabem que el que facilita l'Acord és l'espai de diàleg per aprofundir i compartir entre els agents implicats però seria important fer un pas més i que l'Acord serveixi per a acordar accions comunes i compromisos de tal manera que s'implementi allò que s'acorda.

Hem de seguir promovent la cultura de la participació: cercar la manera que els usuaris/es puguin formar part del que es treballa a les xarxes per tal que puguin dir la seva en allò que els afecta. Aquesta cultura s'ha d'anar treballant des de tots els àmbits que afecten als infants per tal de que vagin aprenent i incorporant aquesta manera de fer i vagin prenent consciència de la importància de participar.

Felisa Pérez

Cal passar a l'acció: detectar necessitats al territori, planificar i posar en pràctica els projectes

També és necessari reforçar el teixit associatiu, així com fomentar la participació dels usuaris/es.

Un altre aspecte rellevant és assolir consensos per protegir la inclusió. L'Acord, en temps de crisi, ha de ser un exemple de governança i ha de liderar actuacions per crear consciència col·lectiva d'inclusió.

Finalment, convé mantenir la inversió en polítiques socials.

Torn d'intervencions

- Josep Maria Lahosa. Direcció de Serveis de Prevenció. Ajuntament de Barcelona.
  - Resulta molt interessant la reflexió sobre transitar els marges que ha realitzat el Sr. Víctor López.
  - La normalització de les persones i poder alternar els marges amb facilitat és molt important en termes de transgressió a la Xarxa de prevenció i convivència.
  - També hi ha marges territorials: la ciutat no és simplement el límit administratiu. Què passa amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona? L'Acord podria transferir coneixement fora de la ciutat.

- Àngel Marcos. Unió Democràtica de Pensionistes.
  - Tant el Consell Municipal de Benestar Social, com el Consell d'Associacions de Barcelona o el Consell Assessor de la Gent Gran estan molt implicats amb la inclusió social.
  - Barcelona s'ha adherit al projecte Ciutat Amiga de la Gent Gran.
  - Cal una taula permanent que gestioni el dia a dia i que doni comptes de com s'avança en termes d'inclusió.

- ☑ Oriol Alzina. Amics de la gent gran.
  - Si el proper 22 de maig canvia el color polític de l'Ajuntament, l'Acord està en risc?

- ☑ Cecília Bosch. Fundació Privada Escó.
  - Cal fer costat als projectes per tal que aquests tinguin continuïtat i estabilitat.
  - Massa plans es perden (com va passar amb el Pla Integral) i d'altres apareixen i desapareixen.

- ☑ Rafel López. Col·legi d'Educahores i Educadors Socials de Catalunya.
  - Pobres de nosaltres si deixem perdre l'Acord.
  - L'Acord té el lideratge de l'Ajuntament, però no implica que no el puguem tirar endavant sols, des de les entitats.
  - El Pla Integral no es va perdre sinó que va donar lloc a l'ABAS, i l'ABAS a l'Acord. Des de l'any 1996 hi ha tota una línia de treball que ha subsistit.

- ☑ Felisa Pérez. Federació Catalana de Drogodependències.
  - Si entre tots i totes ens creiem un projecte, aquest no pot acabar amb unes eleccions. Hi ha molts elements i persones al darrera com per deixar-ho perdre.
  - A nivell espanyol hi ha determinades plataformes d'ONG que segueixen fent la seva tasca malgrat canviï el govern.

- ☑ Teresa Crespo. Entitats Catalanes d'Acció Social.
  - El tercer sector i les entitats estan molt cohesionades, saben on es vol anar i hi ha importants espais de treball conjunt que generen efectes multiplicadors (Taula d'entitats del Tercer Sector, ECAS, FEDAIA).

- ☑ Ramón Noró. Fundació Arrels.
  - Cal un pas més: una major exigència.
  - El camp de l'acció social està format per moltes entitats i amb gent de base de tots els colors polítics.
  - És necessari fer pressió a totes les línies polítiques i evitar canvis a l'Acord. En temes com aquest, com passa amb el terrorisme, cal que es posin d'acord totes les forces polítiques.
  - Des de la Xarxa d'atenció a persones sense sostre s'ha engegat la campanya "Imagina un 2015 sense ningú al carrer". Amb aquesta es vol exigir als governs que compleixin els compromisos que es recullen en una directiva del Parlament Europeu.

La governança i l'experiència de l'Acord¹

Sra. Emília Pallàs. Directora de Participació Social de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

La Jornada d'avui és una mostra d'aquest espai compartit de compromisos que és l'Acord i també és un bon moment per aportar expertesa a les xarxes.

En aquest sentit, la taula "Reflexions. La governança i l'experiència de l'Acord" vol aportar una mirada externa des de l'expertesa en polítiques públiques a l'Acord, entenent aquest com una fórmula de governança.

Sr. Josep Maria Vallès. President de l'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua).

Agraeixo la intervenció per participar en aquesta Jornada. Sense ser especialista en la matèria, govern local i polítiques socials va ser dues qüestions incorporades als plans d'estudis de la Facultat de Ciències Polítiques de la UAB, on hem treballat junts com a professors en Ricard Gomà i jo mateix. En aquell moment, es tractava d'una novetat en les universitats, on les qüestions locals només eren analitzades des del dret administratiu o des del dret financer.

Se m'ha demanat que parli del concepte de governança. Intentaré contestar tres preguntes de manera extremadament sintètica.

Què s'entén per governança?

És un terme que no apareix en el diccionari de l'IEC i que només recentment ha estat considerat per la RAE. Des de fa uns anys, la governança és presentada com una forma de donar resposta als problemes col·lectius d'una societat, com alternativa a altres dues formes de fer-ho: la política i el mercat. De manera molt senzilla, es pot definir la governança com la manera de resoldre aquells problemes a través de l'actuació de xarxes plurals d'actors col·lectius (públics, empresarials, socials, etc.), coordinades per l'autoritat política. En el nostre cas, pel govern local.

La posta en circulació del model "governança" es justifica en la intensificació de la complexitat social: més actors, més necessitats, més conflictes. Però no únicament en creixement quantitatiu. També en més diversitat, més singularitats, més variabilitat (més liquiditat), etc. Això faria inviable el model "política" tradicional, incapaç de registrar totes demandes complicades i de respondre-hi satisfactòriament, a temps, etc.

Quines reserves suscita el concepte de "governança"?

Per alguns, un motiu de sospita és el seu origen. Qui posà en circulació el terme "governança" és el Banc Mundial, durant la dècada dels 90, en paral·lel a la pressió ideològica neoliberal i a la proclamació del denominat consens de Washington. Es posa l'èmfasi en el paper negatiu de la política, dels governs, del sector públic, de les burocràcies. Tots ells són qualificats com un obstacle en el camí de fomentar el progrés econòmic i social. S'expressa en dues fórmules

---

¹ Les transcripcions de les ponències estan pendents d'aprovació per part dels ponents.

sintètiques. De vegades, “menys govern, més mercat”. De vegades, “menys govern, més governança”.

En realitat, es pot tractar la governança des de dues perspectives diferents: com a descripció i com a recomanació:

1. La idea de governança pot ser una descripció del que sembla que passa avui en la presa de decisions col·lectives. Serien el resultat de la interrelació entre pluralitat d'actors: públics, mercantils, socials, etc. entre els que el govern ha perdut la posició dominant que tenia o que es creia que tenia.
2. Però la fórmula de la governança es pot presentar com una recomanació de com s'han de prendre les decisions per a la resolució de necessitats col·lectives. En aquesta recomanació, el govern ha de ser arraconat cap a posicions cada cop més secundàries fins a convertir-lo en una espècie d'instrument de la xarxa o de comparsa menor.

Des d'una posició democràtica, la recomanació de la governança pot plantejar reserves i dubtes. ¿Com són seleccionats els membres de la xarxa? ¿En quines condicions actuen? ¿Qui i com om es defineixen les regles de la seva relació? ¿Com es fa efectiva la responsabilitat per les decisions adoptades per la xarxa? En el sistema polític democràtic tradicional, la selecció dels subjectes decisors i la definició de les regles corresponen als ciutadans. Els ciutadans poden identificar qui són els responsables dels resultats del procés de decisió als qual poden demanar comptes i sancionar en cas necessari. En canvi, la governança per xarxa pot difuminar les responsabilitats sobre qui selecciona, qui ordena i, finalment, qui dona la cara pels resultats. El resultat –la decisió final del procés- pot aparèixer com un desenllaç obligat, inevitable, d'un procés que ningú acaba de controlar del tot. I del qui ningú n'és responsable.

Aquesta reacció desconfiada també l'expressa algun dels més acreditats promotors acadèmics del model de governança (Stoker 2011). “¿Va ser una bona idea la governança local?” es pregunta en comprovar el paper residual que pot arribar a ocupar el govern elegit. El seu presumpte paper coordinador pot anar a remolc d'impulsos d'altres actors i acabar dissolt en el conjunt de la xarxa. Això no seria democràticament negatiu si respongués a l'activisme d'una ciutadania que assumeix un paper director en la definició d'objectius, la selecció d'instruments i, fins i tot, en la gestió dels instruments. Però seria preocupant si aquesta difuminació del govern local equivalgués a privar els ciutadans d'una presència activa en la xarxa i deixés el seu control a altres actors més ben dotats i posicionats.

Com fer possible un paper actiu i democràticament responsable del govern local en una governança en xarxa? Tindrà aquest paper efectiu si compta amb una combinació de recursos, on es complementen capacitat de persuasió i capacitat de pressió. En llenguatge modern, soft power i hard power, poder tou i poder dur. En llenguatge més clàssic, producció de consentiment i capacitat de coacció. Convèncer i obligar.

Si vol tenir influència efectiva en la coordinació de la xarxa, el govern local requereix també de poder dur, de hard power. Necessita competències legitimades per normes legals, recursos econòmics per repartir incentius quan convingui, instruments de control i de gestió directa en les prestacions quan calgui. Sembla, però, que predomina un discurs públic contrari a aquests requisits d'intervenció efectiva. S'afirma que cal “eliminar normatives intervencionistes”, “aprimar les administracions”, “controlar l'afany recaptatori dels governs”, etc. És a dir, consignes per a privar els governs democràtics de les eines que necessiten si volen exercir les seves funcions.

No es pot posar en dubte la necessitat de revisar i reformar les administracions públiques i les seves maneres d'actuar. Però allà on el govern local no compti amb competències ben definides –encara que compartides-, amb recursos econòmics suficients i amb mitjans organitzatius adequats corre el risc de ser irrellevant, tenint en compte la potència d'altres actors –supramunicipals, econòmics, socials, mediàtics- que en teoria li correspon de coordinar. En condicions com les que recomanen aquells slogans, ¿valdria la pena seguir comptant amb un govern local elegit? (Stoker).

Quins arguments permeten superar les reserves davant de la governança?

La versió extremista que acabo de presentar, però, no es correspon amb tots els processos actuals de decisió col·lectiva. No és forçós que el recurs a la governança hagi d'expulsar totalment el govern. O que el margini a una posició irrellevant.

El govern pot tenir –i sovint té- intervencions decisives en el funcionament de la xarxa de la governança: en la seva constitució, en el seu impuls, en els seus equilibris. Pot modificar-los: més o menys actors, més o menys dinamisme, més o menys igualtat entre els actors. Si la xarxa es manté, és perquè algú la “coordina” amb certa capacitat d'obligar. Si no, es desfaria com a xarxa o com a xarxa capaç de donar resultats tangibles. Les xarxes que funcionen operen “a l'ombra de la jerarquia”, allò que semblava contraposat. Fins i tot el “mercat” que seria la xarxa més volàtil, intermitent, desigual, només funciona si hi ha regulació. És a dir, la governança per xarxa només és efectiva si compta amb el govern, no si el govern és substituït per la governança de la xarxa.

Per acabar, l'àmbit de les polítiques municipals és un bon escenari per analitzar aquest fenomen i comprovar com funciona la combinació de governança i govern, examinant límits i possibilitats. Per això, aquest Acord Ciutadà ofereix les característiques per fer aquest examen en un terreny tan sensible com és el de les polítiques socials, en moments tan difícils com els actuals.

La Jornada es proposa d'avaluar l'experiència de l'Acord, de la seva efectivitat, dels resultats obtinguts. Però també ho ha de fer des de la perspectiva de la seva qualitat democràtica, com a procés en el qual tots els actors –i també el govern municipal- tenen unes responsabilitats de les que han de donar comptes a la ciutadania. Només aquesta doble aproximació servirà per avaluar els resultats efectius d'una governança democràtica. Moltes gràcies.

Sr. José Manuel Fresno. Consultor social.

El moment actual és un context difícil per la democràcia i la governança, ja que la crisi no només deteriora les condicions de vida de les persones; sinó que restringeix els seus drets socials i mina elements que estan a la base de la nostra democràcia.

A més a més, l'orientació gerencial dels serveis té una visió reduccionista de l'orientació a resultats i la política a curt termini s'orienta a la immediatesa; fet que crea desafecció vers la política. Cal sumar-hi que en els moments difícils tothom es replega i prima l'interès particular sobre el bé comú. No es tracta que la ciutadania no cregui en la política, sinó en l'estil de governar i de fer política.

A continuació, repassaré un per un els principis de la governança comparant-los amb els principis de l'Acord.

El *principi d'obertura* fa referència a esperar un funcionament més obert de les institucions, una comunicació més activa i eficaç d'aquest funcionament i de les decisions i la utilització d'un llenguatge accessible al públic en general. Implica que les polítiques d'inclusió social i les mesures i accions que les mateixes comporten, han de ser fetes públiques i comunicades de la manera més adequada per tal que siguin conegudes pels seus beneficiaris. L'Acord pot considerar-se una experiència de governança oberta.

El *principi de participació* apel·la al reforç i l'efectivitat de la intervenció de la ciutadania en totes les fases del cicle de les polítiques com l'única via idònia per aconseguir l'enfortiment de la confiança en les institucions i la legitimació d'aquestes pels resultats obtinguts. Implica que cal garantir la participació de la iniciativa social en les polítiques públiques, així com del conjunt de la ciutadania, incloent les persones beneficiàries dels serveis. L'Acord té un important recorregut a nivell de participació, tot i que cal treballar més per fer-la més efectiva.

El *principi de responsabilitat* expressa la necessitat de clarificar el paper de cadascú en els processos legislatiu i executiu. Tenint en compte la múltiple implicació administrativa, aquest principi comporta l'exigència d'assumpció i explicació per part de les institucions de les decisions que prenen i el compromís de les altres parts interessades en les mateixes. Aquest principi implica també una major clarificació de les responsabilitats i les competències en les

polítiques socials, tant per part dels diferents nivells administratius com per part dels diferents departaments. L'Acord ha fet un esforç per fomentar la responsabilització.

El *principi d'eficàcia* pretén destacar la necessitat d'assegurar l'oportunitat i efectivitat de les polítiques i les mesures. Efectivitat comporta la consecució dels resultats perseguits sobre la base d'objectius clars i avaluació de l'impacte de l'execució i, en el seu cas, de l'experiència en aquesta acumulada. Implica que els plans i polítiques d'inclusió han de ser mesurats i avaluats d'acord amb els objectius que persegueixen i comptar amb indicadors clars que demostrin els resultats aconseguits. L'Acord, en aquest sentit, és eficaç tot i que demostra poc la seva eficàcia.

Per acabar, el *principi de coherència* fa referència al sentit que tenen les polítiques i les accions, així com a la fàcil comprensió d'unes i altres. L'enfocament coherent de l'acció que comporta integració sectorial i pluralisme territorial, exigeix lideratge polític i compromís per part de les institucions. Des de la perspectiva dels plans d'inclusió social, implica una correcta adequació entre els objectius aconseguits i els mitjans i competències de les quals es disposen per assolir els mateixos. La relació objectius - mitjans podria aprofundir-se a l'Acord.

Aprofundiré en l'anàlisi de la governança en el marc de l'Acord a partir d'una metàfora que compara l'Acord amb una orquestra. Començaré preguntant-me com sona la música que interpreta aquesta orquestra, la música de l'Acord. La música sona bé perquè hi ha estratègia i mètode, que es concreten en la xarxa i una articulació de manera integrada, la creació de teixit i capital social, cohesió, compromís i corresponsabilització, una cultura compartida i sentit de participació comunitària (gestió relacional), empoderament, un diagnòstic compartit (Marc Estratègic de l'Acord) i mobilització, coordinació i implicació d'altres departaments.

La lletra s'entén ja que hi ha objectius, sinergies entre entitats i serveis, una millora del coneixement, les xarxes d'acció aterren (encara que algunes funcionen de forma desigual a nivell de lideratge, possibilitats, oportunitat, etc.) i hi ha producte i resultat (*output, outcome*).

Canta i balla la gent? L'adhesió és òptima (encara que no equilibrada). Malgrat tot, la participació és més efectiva si la gent: pot (és a dir, té els recursos i el coneixement per participar), vol (té sentit de comunitat que enforteix la participació), se li donen oportunitats, se la interpel·la i mobilitza i si la seva participació té resposta.

No obstant, una cançó sempre pot ser mal interpretada. En aquesta línia cal equilibrar mètode, mitjans i objectius. A més cal tenir present que la vocació transformadora (consubstancial a les entitats socials) exigeix a vegades passar de *l'advocacy* a la denúncia i la reivindicació. A vegades els instruments desafinen (congruència entre el que es predica i com es funciona).

La qualitat dels instruments és molt important. Em refereixo a la necessitat d'arribar a les polítiques estructurals: els reptes associats al mercat de treball, l'educació, la cohesió territorial, estructurals de la pobresa, millorar els recursos per garantir drets. I a tenir present que els instruments de percussió (empresarial) també formen part de l'orquestra.

A nivell d'aspectes a millorar, sempre és millorable la composició. Les xarxes poden ser més inclusives (amplitud, profunditat) i es necessita temps pels impactes i per mesurar els resultats i per guanyar confiança i empoderament). L'enfocament transversal de les polítiques d'inclusió segueix sent el cavall de batalla (clàusula transversal del Tractat de Lisboa i l'impacte inclusiu de totes les polítiques).

En termes de mesura de resultats cal prendre consciència de les funcions i aportacions que fa l'Acord. Remarcar en aquest àmbit l'acompanyament a les persones en l'exercici dels seus drets, la promoció de ciutadania activa i el compromís cívic amb la justícia i la solidaritat, el foment de l'autonomia de les persones, la consciència crítica i l'empoderament, l'estructuració de les comunitats creant espais de trobada, la canalització del compromís de les persones des de la solidaritat, la creació d'opinió social i la transmissió de valors traient a la llum pública problemes i dificultats socials, la promoció de la participació social de les persones vulnerables, canalitzant aspiracions i reivindicacions, el fet d'aportar informació i coneixement de primera mà sobre l'exclusió i donar respostes àgils i adaptades.

Ara és l'hora de compartir l'espai públic, del diàleg civil des d'una vocació transformadora. Hi ha espai per a l'avenç i la maduresa interna: educació en ciutadania, consciència individual del bé comú per generar cultura de la participació i del protagonisme, la participació dels beneficiaris, dels seus voluntaris i dels treballadors en el procés de les seves pròpies vides i en la prestació de serveis, la participació en la presa de decisions de les seves organitzacions, la participació a la comunitat, la participació en la política econòmica i social.

Per acabar, continuant amb la metàfora, cal apuntar que hi ha cançons eternes i cançons que poden passar de moda. Estic referint-me a la permanència i a la vigència d'unes cançons o unes altres, en definitiva, al repte de la sostenibilitat de l'Acord. Si en 5 anys el número d'entitats s'ha duplicat és perquè la gent s'ho creu, perquè el projecte té vigència. No obstant, les dinàmiques polítiques i les dinàmiques de la ciutadania no sempre coincideixen.

És clau garantir una sostenibilitat basada en elements tangibles (estructures i suport) i acords intangibles (la cultura i les vivències). És una carrera llarga perquè és cultural. Cal evidenciar els impactes, però això serà a llarg termini. I també resulta important institucionalitzar les noves formes de governança per tal de donar-los-hi estabilitat i continuïtat.

Debat obert

Intervencions de les persones assistents a la jornada.

- Pilar Díaz.
  - Cal treballar per fer una ciutat més accessible, malgrat que Barcelona sigui força accessible. Una societat inclusiva passa per l'accessibilitat.
  - Una ciutat accessible passa per l'oci, la restauració, etc. en tots els àmbits i no només a l'Administració. També en l'habitatge propi.

- Josep Maria Pascual. Coordinador Secretaria Tècnica Acord Ciutadà.
  - La RAE ja ha introduït al seu diccionari la paraula governança, definint-la com a mode de governar en equilibri entre el mercat i l'Estat.
  - L'accepció del terme governança que aquí ens interessa és de caire més republicana, més mediterrània; posant l'accent en la cosa pública, les xarxes, la gestió d'interdependències, el lideratge polític, etc. A mi m'agrada parlar en aquests termes de governança democràtica.

- Cecília Bosch. Fundació Privada Escó.
  - Com a reserva a la governança es pregunta quina és la manera de fer-la més àgil. El factor temps és molt rellevant quan cal governar un volum de població important.

- Josep Maria Vallès. President de l'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua).
  - La RAE, si més no, no ha incorporat el terme governança a la seva versió digital del diccionari.
  - Governança pot utilitzar-se en referència a un bon govern democràtic, que aniria en la línia dels criteris exposats pel Sr. Fresno.
  - No obstant, en aquests termes la paraula democràtica seria redundant. La substància és tenir una governança de qualitat.
  - Els temps de la governança no és el mateix calendari que el de la vida quotidiana.

- José Manuel Fresno. Consultor social.
  - Els ritmes i els temps de la governança han de permetre que tothom se senti a gust, ja que en cas contrari és difícil avançar. A vegades però, determinats actors tenen capacitat d'anar ràpid i altres tenen l'obligació moral d'anar-hi.
  - Cal demostrar que les polítiques d'accessibilitat i igualtat són positives per a tota la ciutadania, ja que tots i totes hi guanyem.
  - Cal cultura i educació inclusives perquè siguin cultura i educació.

- Felisa Pérez. Federació Catalana de Drogodependències.
  - L'Acord és un exemple de governança entre el govern local, la ciutadania i el tercer sector.
  - El problema és que els ritmes de treball els acaba marcant el sector financer. Ho canviarà la crisi?

- José Manuel Fresno. Consultor social.
  - En un llibre que he publicat recentment tracto els problemes de desigualtats estructurals i el paper del sector financer. En 15 anys de creixement la pobresa s'ha situat entorn el 30% i la desigualtat del decil inferior s'ha multiplicat per 7.
  - La Unió Europea ha definit l'Estratègia 2020, que com aspecte positiu destaca que marca objectius qualitatius i quantitius. A nivell negatiu, el problema és que a la pràctica a nivell econòmic s'avança ràpid i a nivell social amb lentitud.

- Josep Maria Vallès. President de l'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua).
  - Fa 20-25 anys que circula un discurs hegemònic de desconfiança vers la cosa pública i els polítics. S'ha produït de forma sostinguda i és un factor més de la desafecció.
  - Hi ha una tendència a desacreditar la política per la política en base a la teoria econòmica. Si es parteix del supòsit que tothom actua per maximitzar el seu benefici de forma egoista; qui ens pot dir que la classe política o el personal funcionari no actua per mantenir-se en el poder o per assegurar la seva parcel·la burocràtica?
  - Serà molt complicat fer entendre que la política s'exerceix en benefici del col·lectiu; però és indispensable per fer front a l'hegemonia del mercat.

Síntesi i perspectives

L'Acord: Balanç i reptes de futur

Sr. Ricard Gomà. Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania.

Voldria recordar algunes de les idees que han exposat a la sessió del matí les persones de la taula i que han permès fer palès els avenços substantiu a nivell de polítiques i determinats àmbits i temes; i també a nivell cultural en termes de consolidar i aprofundir noves maneres de fer.

La Sra. Teresa Crespo feia referència al debat entre el curt i el llarg termini, posant sobre la taula el debat local/global. En el marc de l'Estratègia 2020, els objectius de la campanya "Imagina un 2015 sense ningú al carrer" constitueixen un exemple de com intentar superar un repte de forma valenta, agosarada, sense renúncies, plantejant des de Barcelona reptes a mitjà termini.

Potser és el moment de plantejar-nos si el mercat generarà els propers anys 500.000 llocs de treball; i en cas negatiu entendre el mercat de forma ampla i plantejar instruments com la renda bàsica de ciutadania.

Les intervencions de la Sra. Fina Garcia i la Sra. Sonia Martínez han posat sobre la taula la necessitat de pensar accions integrals per assegurar l'èxit escolar. Són i seran necessàries polítiques educatives potents i polítiques de l'àmbit sociosanitari també potents.

De les aportacions del Sr. Carles Giner voldria destacar la necessitat d'aprofundir en el canvi cultural des de la idea de laboratori, fent pal·lès que l'Acord és un marc idoni per explorar idees, de taller.

Remarcar també la importància de no deixar-nos acomplexar i d'enfortir l'autoestima a la qual apel·lava el Sr. Víctor López. L'Acord fa possible conrear aquesta autoestima i uns determinats valors, que a vegades van contra l'hegemonia imperant.

Més enllà de la reflexió, estic plenament d'acord amb la Sra. Felisa Pérez quan defensava la necessitat de poder articular missatges potents per mantenir la inversió social en l'àmbit local.

De cara al futur crec que és el moment de fer més Acord i millor Acord. L'Acord és i ha de continuar sent un espai de valors, de pràctiques, de construcció de vincles, d'autonomia, d'igualtat, de solidaritat. També un model de valors culturals que promou els lideratges habilitadors i oberts, la confiança, la honestedat i la transparència i que estimula la millora i l'aprenentatge.

En relació a la possible vulnerabilitat de l'Acord, destacar que l'Acord ha de potenciar la governança i ha d'estar impulsat pel govern local perquè tingui futur. Si algun dels dos elements falla, l'Acord es fragilitza.

L'Acord té prou elements de fortalesa per posar les coses difícils a aquelles persones que el vulguin desmantellar.

Reprement una frase del Sr. Joan Ollé que afirmava que l'activitat cultural serà social i educativa o no serà; Barcelona serà preventiva i convivencial o no serà segura; tindrà habitatges d'inclusió o no serà habitable; i en definitiva, Barcelona serà inclusiva o no serà Barcelona.

Cal que l'Acord sigui inconformista, creatiu, amb capacitat de lectura crítica i creador de confiança per tirar endavant.

Per acabar, voldria agrair la tasca que realitzeu les entitats dia a dia i desitjar-vos ànims, coratge i il·lusió.

Espai relacional

Al llarg de la jornada, totes les persones van tenir la oportunitat de col·laborar en una construcció col·lectiva amb l'objectiu de simbolitzar la feina, que conjuntament estem fent dia a dia des de les nostres organitzacions, treballant per una Barcelona més inclusiva i solidària.

A continuació assenyalem el recull de frases que les diverses persones assistents a la jornada van escriure en la construcció col·lectiva:

- Aconseguir drets de ciutadania per a totes les persones, sense discriminacions.
- Aconseguir la continuïtat de l'Acord per tal de consolidar i enfortir les xarxes. Consensuar accions transversals entre totes elles.
- Afavorir la construcció de l'acció social a través de les entitats socials de Barcelona.
- Això de sumar està molt bé. A continuar.
- Alguns dels impediments perquè ciutadans de Barcelona puguin ser-ho de ple dret tenen a veure amb tràmits burocràtics, dels quals alguns depenen de l'Ajuntament i altres d'altres administracions. Tots hem de fer pinya per simplificar-los i que siguin molt més àgils.
- Amb més entesa entre tothom, sense guerres, ni conflictes bèl·lics.
- Aprofundir en les clàusules socials.
- Apropar les polítiques municipals a la xarxa.
- Apropar-se més al territori i compartir punts amb les entitats socials locals.
- Articular mecanismes per fer dels espais públics llocs de trobada on compartir les realitats individuals.
- Assumir "Imagina un 2015 sense ningú al carrer".
- Atenció als sistemes educatius i lluita contra el fracàs escolar.

- Barcelona serà inclusiva o no serà Barcelona.
- Cal aprofundir en les relacions entre entitats, no només en aspectes metodològics.
- Cap habitatge desocupat.
- Ciutat amb oportunitats per a tothom.
- Ciutat per a les persones.
- Ciutat sense diferències.
- Cohesió territorial als barris.
- Compartir per potenciar estratègies que permetin impulsar accions.
- Compatibilitzar drets, obligacions, aspiracions, costums.
- Continuar treballant plegats per sumar esforços. Només així podrem donar respostes als col·lectius tan diversos i amb tantes necessitats.
- Continuitat de l'Acord, més enllà dels partits polítics.
- Continuitat de l'Acord.
- Continuitat de les xarxes.
- Continuitat del programa de cooperació ciutadana.
- Crec que hauríem de fer més art i cohesió social. Es podria crear un blog de gent creativa.
- Desterrar la pobresa i fer més equitativa la riquesa.
- Diferenciar els interessos empresarials dels associatius.
- El que vulguem per nosaltres, ho vulguem pels altres.
- Els espais públics s'han de veure com a propis, per tal que es pugui gaudir dels espais a l'aire lliure, com si fos un poble petit.
- Em preocupa tantes dones grans, soles i fràgils. És un repte "clàssic", però no per això menys important.
- Entre tots, amb confiança, solidaritat i esperança, tot és possible.
- Equitat, capaciació i oportunitats.
- Finançament: taxa social al turisme. Barcelona turística i solidària.
- Guanyar la batalla per Ciutat Vella.
- Humanitzar la ciutat i més llibertat individual.
- Imaginem que soc una persona immigrant i m'interessen molt aquestes jornades, però porto només 3 mesos a Barcelona i totes les persones parlen en català. És inclusiu? Espero que la propera vegada sigui en castellà i hi hagi la participació de totes les persones que es vulgui incloure (immigrants).
- Implicació dels agents econòmics i culturals, i més sensibilització ciutadana.
- Impulsar la participació de la ciutadania.
- Inici d'una nova línia en l'atenció dirigida a la gent gran en situació de maltractament.
- Innovació, noves col·laboracions, creativitat i cultura, les entitats, universalitat de la visió, sensibilització, intervencions dinàmiques, valors concrets i acció social.

- Interrelació entre les xarxes per assolir objectius comuns i transversals.
- La continuïtat cap a endavant ens permetrà la possibilitat de la innovació.
- La felicitat només és real quan és compartida. Per una societat compositiva.
- La participació: l'instrument pel canvi a la nostra societat.
- L'Acord Ciutadà s'ha de fer extensiu... "per una societat inclusiva".
- Les entitats hem de garantir que l'Acord tingui continuïtat, governi qui governi.
- Major implicació i corresponsabilitat ciutadana en els afers comuns i convivència.
- M'apunto a l'objectiu que el 2015 no hi hagi cap persona sense sostre, i n'afegiria un que el 2015 tampoc no hi hagi pobres demanant diners pel carrer ni rics exhibint-se pel món.
- Materialització pràctica del programa.
- Més espais d'acció conjunta, sumant esforços.
- Més proximitat a la gent necessitada i menys conferències.
- Més proximitat a la gent necessitada i per a les persones treballadores que passen per una mala situació.
- Més treball, menys misèria, millor Seguretat Social i més prestacions a les associacions.
- Millor coordinació, que és igual a major eficàcia.
- Moltes vegades no fan falta diners; amb suport (infraestructures, dades, material, divulgació) les entitats senten que les administracions públiques estan al seu costat per seguir ajudant.
- Obtenir la nacionalitat més ràpidament.
- Ocupació per a tothom amb igualtat d'oportunitats, de qualitat i segura.
- Participació activa dels ciutadans.
- Pels col·lectius desprotegits en matèria de drets, com per exemple les treballadores sexuals.
- Per una Barcelona de dones i homes lliures. Per una Barcelona revolucionària.
- Perquè la xarxa continuï, la xarxa ha de pressionar el govern, i el govern ha de pressionar la xarxa.
- Política d'inclusió en l'àmbit de la joventut.
- Potenciar el treball en xarxa amb els usuaris reals.
- Promoció de l'associacionisme i a la participació ciutadana com a principal actor de la cohesió social.
- Promoure el bilingüisme i el multilingüisme.
- Promoure la participació del teixit empresarial i econòmic a les xarxes de l'Acord Ciutadà.
- Proposo la creació d'una Xarxa de gent gran.
- Que continuï l'Acord.
- Que els nens/es de la ciutat tinguin espais educatius i inclusius.
- Que la participació de tots ens permeti aconseguir treballs més dignes.

- Que s'empoderi la xarxa, enlloc del polític.
- Que sigui la ciutat de les persones.
- Que tothom confii en l'altre.
- Que tothom participi activament en la inclusió, implicant-se activament.
- Recuperació social de les persones infractores.
- Reduir les inseguretats socials.
- Reforç de les polítiques socials.
- Reforç estratègic de prevenció i educació en valors i en el compromís social.
- Reforçar el treball preventiu de totes les línies.
- Seguir potenciant la participació, i que d'aquesta es facin efectives millores.
- Sense pobresa, sense aturats, sense espera a la Seguretat Social.
- Solidaritat social.
- Sumar tots els esforços de les entitats i de les administracions per un "2015 sense ningú al carrer": habitatge, laboral, salut, atenció social, etc.
- Tenir cura dels altres si veus que et necessiten.
- Treballar a escala local contra el monopoli d'allò macro.
- Treballar des del sector públic, privat, social per més competència ciutadana.
- Treballar en l'àmbit de la ciutat real, la dimensió metropolitana.
- Un Ajuntament assembleari amb les entitats i els agents socials.
- Un Ajuntament assembleari amb les entitats socials.
- Un espai públic de qualitat i capaç d'acollir totes les adversitats.
- Un lloc per a tothom i per a cadascú.
- Un treball conjunt des de la governança, el compromís i la implicació de tots els actors responsables d'aconseguir una ciutat cada cop més inclusiva.
- Una Barcelona capaç d'atendre de manera més eficaç les necessitats de la gent nouvinguda, tant de les persones amb papers com de les que arriben sense res.
- Una Barcelona més participativa en la qual les entitats de cada barri facin més xarxa per respondre a les necessitats i interessos de la seva gent.
- Una Barcelona més social, humana i, sobretot, inclusiva.
- Una Barcelona on la inserció sociolaboral de persones en risc sigui una realitat, amb unes clàusules socials per part de l'Ajuntament, i una implicació de les empreses.
- Una Barcelona que primi la inversió en els barris més deprimits i per desenvolupar la ciutat, com la zona nord de Nou Barris.
- Una Barcelona sense races, sense religions, sense colors de pell. Una Barcelona igual per tothom on tots puguem conviure i tots puguem interactuar. On el que tots fem, sumi per fer passos per ser més pròspers.
- Una ciutat menys desigual i més accessible a tots i totes.

- Una ciutat plenament i permanentment en xarxa. Una ciutat cooperativa, cohesionada. Una ciutat creativa i constructiva. Una ciutat corresponsable amb totes les persones. Una ciutat, en definitiva, model en l'atenció i la promoció de les persones que hi viuen.
- Una educació per als infants més completa sobre aquest tema.
- Una societat plural i no una pluralitat de societats.
- Volem l'eradicació de la pobresa.
- Volem un mercat laboral amb oportunitats per a tothom.
- Volem una ciutat sense desigualtats socials.
- Vull una ciutat amb bons serveis, sense barreres, neta, acollidora, amb gent responsable i que respecti als altres.

